

HI HA UN REFRANY que diu: "Parlant, la gent s'entén." I encara podríem afegir: i parlant, fem amics, aprenem coses, resollem conflictes, aclarim les idees, descobrim punts de vista diferents, ens posem d'acord, ens ho passem bé i, de vegades, parlant ens ataquem i ens enfadem.

Parlant, fem una infinitat de coses. Per això s'ha dit que els humans som animals que parlem.

- Què significa la paraula *diàleg*?
- En quines situacions és important dialogar?
- Quin profit obtenen les persones i les societats quan el diàleg funciona?
- Quines dificultats solen aparèixer quan dues persones volen dialogar?
- Hi ha situacions que fan impossible el diàleg? Quines?

- Per a tu, què és ser una bona persona?
- Per què val la pena ser dialogant?
- Recordes una situació en què el diàleg va ajudar a solucionar un problema? Comenta-la.
- Recordes moments en què falta diàleg entre les parts en conflicte?
- En quines situacions no és possible dialogar?

## Diàleg i democràcia

Parlem sempre i a tot arreu, però en les societats democràtiques és imprescindible dialogar sovint, ja que ningú no pot imposar la seva opinió als altres per coacció o violència. Com és normal, sobre molts temes hi ha discrepàncies que conviden a dialogar per a mirar d'entendre'ns, per a buscar el que tenim en comú, el que ens separa i la manera com podem arribar a acords justos per a tothom. El diàleg és al centre de la vida humana i de la democràcia.

## Què és una bona persona?

Normalment, tots els intents per a definir què és una bona persona destaquen alguna qualitat que val la pena d'assolir. Ens fixarem ara en una definició que es basa en la voluntat de dialogar en situacions problemàtiques:

Una bona persona és aquella que davant d'una situació de conflicte fa l'esforç de dialogar amb tots els afectats per la dificultat i ho fa amb la voluntat d'arribar a uns acords que siguin justos per a tothom.

Aquesta definició de la bondat no és suficient, però les coses anirien millor si la voluntat de dialogar fos més present en el tracte entre persones, en el funcionament de les institucions socials i en les relacions internacionals.



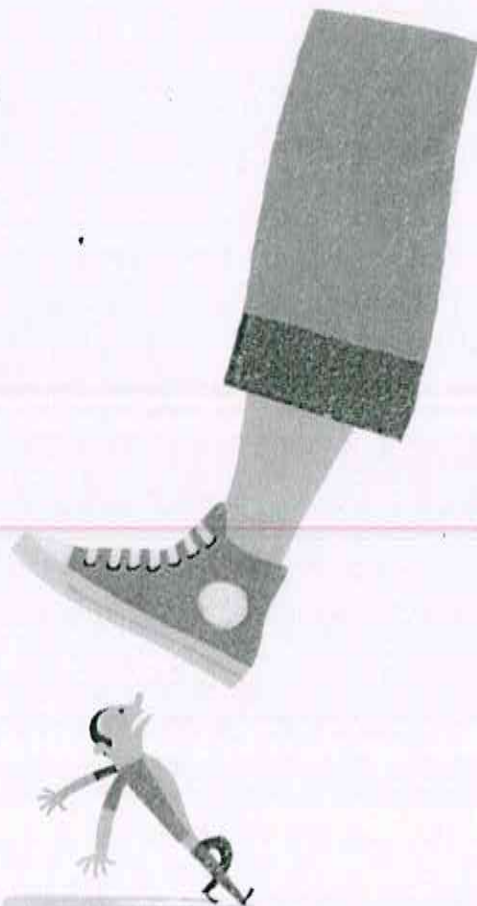


## Passar-ho malament a l'escola

DIMENSIO PERSONAL

HI HA NOIS I NOIES que pateixen burles i agressions contínues per part dels seus companys de classe. Per a ells, anar a escola és una angoixa diària difícil de suportar. Pateixen assetjament escolar.

En aquest text de ficció s'expliquen alguns fets de la vida d'en Craig Malcolm, un noi de Yorkshire que es trasllada a Liverpool. La rebuda i el tracte que li donen alguns companys no són gens amistosos...



—Procura apartar-te d'en Webs —em va aconsellar quan tornàvem cap a classe.

Això era fàcil de dir. Ja m'havia adonat mesos enrere, el primer dia que havia arribat a Yorkshire, que en Webs i jo no ens avindríem.

—Ep, Llanut! —m'havia cridat al pati. Jo em devia quedar parat—. Sí, tu! —va dir—. No saps què és un llanut?

Vaig fer que no amb el cap. Va ser un error.

—Doncs escolta, totxo —va explicar en Webs—: hi ha dues menes de gent en aquest món, els de Liverpool i els llanuts. Si no ets de Liverpool ets un llanut. Oi que no ets de Liverpool? [...]

Feien unes bromes que no tenien cap gràcia, però no seria jo qui els ho diria. Em vaig limitar a callar com un mort i vaig provar d'obrir-me pas d'una empenta.

—Ets un figaflor, Llanut! —va fer en Vinny. S'havien acabat les burles innocents. Ara es tractava d'una broma més pesada i amenaçadora.

—Sí —va dir en Webs, trencant-se de riure—. Ja és ben bé això, Llanut el Figaflor!

—Aquesta és bona —va dir en Vinny, admirat davant la inventiva d'en Webs—. Llanut el Figaflor. M'encanta!

Vaig aconseguir arribar fins a la porta de la classe, amb el cor bategant-me a mil per hora, mentre esperava amb impaciència que el senyor Clarke arribés i m'oferís un refugi.

—Ei, Carl! —va cridar en Vinny, en veure arribar el tercer del grupet—. Has sentit com en Webs acaba de batejar el Llanut?

—Què li ha dit?

—Llanut el Figaflor. És bona, eh?

—Llanut el Figaflor? Ho has sentit, Llanut? Llanut el Figaflor!

Oh, i tant!, que ho havia sentit, però em vaig mossegar la llengua. Les llàgrimes ja em coïen als ulls. Vaig enganxar la cara al marc de la porta perquè no s'adonessin fins a quin punt m'havien tocat la fibra. Per sort meva, vaig sentir girar el pany i em vaig apartar de la porta. El senyor Clarke ja obria; ja era hora! En el moment que havia traspassat la porta de la classe, vaig sentir una sensació de cremor al clatell.

Em vaig girar instintivament, i vaig descobrir en Webs entortolligant-se una goma al voltant del dit.



## 1. POSA'T en la pell dels personatges i contesta:

- 1 Quins personatges apareixen i quin paper tenen en els fets que s'expliquen?
- 2 Què creus que sentia en Craig?
- 3 Com creus que se sentia en Webs?
- 4 Per què creus que en Webs agredia el seu company de classe?
- 5 Què creus que pensava l'amic d'en Craig?
- 6 Per què els amics d'en Webs reien les seves agressions i bromes pesades?
- 7 Quina diferència hi ha entre una baralla, una broma i una situació d'assetjament?
- 8 Com definiries el terme *assetjament escolar*?

## 2. RECORDA experiències viscudes.

- 1 Sense anomenar els protagonistes, descriu una situació en què...
  - Les paraules o el comportament d'un company et van fer mal.
  - Vas dir o vas fer alguna cosa per fer mal a una persona.
  - Vas veure una situació d'assetjament i no vas fer res per evitar-la.
  - Vas veure una situació d'assetjament i vas fer alguna cosa per evitar-la.

## 3. PENSA, escriu i comenta en grup la teva opinió sobre aquest cas:

La Clàudia sap que la seva amiga Maria és assetjada continuament per alguns nois i noies de la classe. Ha pensat explicar-ho a la tutora, però els agressors li han dit que es prepari si els delata...

- 1 Què hauria de fer? Per què?

## 4. COM A TREBALL DE CAMP, us heu de convertir en periodistes de l'amabilitat.

- 1 Durant els propers dies, observeu accions amables d'uns companys en favor dels altres. Expliqueu-ne, almenys, una per escrit.

NORMES CONTRA  
L'ASSETJAMENT ESCOLAR  
I A FAVOR  
DE LA CONVIVÈNCIA



Ningú no rebrà burles, insults, cops o humiliacions.

Si algú és assetjat, ningú no callarà. Tractarem d'evitar l'agressió de bones maneres.

Inclourem tots els companys i companyes en els jocs i treballs sense excloure ningú.

Ens fixarem en les coses bones que té tothom i valorarem les diferències.

Ens tractarem amb amabilitat i respecte.

"DE LA IGNORÀNCIA ve la por,  
de la por ve la intolerància.  
L'educació és la clau de l'acceptació." Kathleen Patel



## Tolerància i llibertat

La tolerància i la llibertat han esdevingut ideals per a gran part de la població que viu en societats democràtiques. El dret de cada persona i de cada cultura a escollir i manifestar la seva identitat ha exigint actituds de respecte davant la diversitat.

- La **tolerància** indica la consideració igualitària de totes les opinions, el respecte d'altres ideologies i maneres de fer i la disposició a dialogar amb aquell qui pensa diferent.
- La **llibertat** és un valor que s'associa a la possibilitat d'escollir entre opcions diverses, de prendre decisions sense sentir-se pressionat i d'actuar de manera voluntària.

## Una societat plural

Les cultures canvien i evolucionen al llarg del temps. No són estàtiques, sinó que es modifiquen a partir del diàleg i la convivència amb els altres i de les aportacions de cada nova generació. Aquest procés s'intensifica en situacions d'alts nivells de diversitat.

- Una societat plural és aquella que ofereix una àmplia varietat d'opcions i deixa que els seus membres triïn lliurement les que considerin més convenients.
- Una societat plural necessita posar-se d'acord en uns valors mínims que tothom ha de compartir per tal de garantir una bona convivència entre persones i col·lectius diferents.

### Els 10 països de la immigració a Catalunya

Marroc	223.664 (20,3%)
Romania	102.117 (9,3%)
Xina	51.785 (4,7%)
Itàlia	50.988 (4,6%)
Pakistan	45.654 (4,1%)
Bolívia	40.110 (3,6%)
Equador	37.409 (3,4%)
França	34.207 (3,1%)
Colòmbia	29.541 (2,7%)
Perú	22.280 (2,0%)

Font: Direcció General per a la Immigració, Departament de Benestar Social i Família (1 de juliol de 2014).



- Amb quina de les dues definicions estàs més d'acord? Per què?
- Creus que a la societat en què vius hi ha una àmplia varietat d'opcions que et permet triar lliurement? Quines són aquestes opcions?
- Creus que la convivència està basada en uns valors compartits? Quins?

Llegeix aquestes citacions i contesta:

- "No maltractaràs l'estranger ni l'oprimiràs." (Èxode 22,20)
- "Tots els éssers humans neixen lliures en igualtat i drets." (Declaració Universal de Drets Humans, art. 1)
- "Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat dels individus sigui real i efectiva." (Constitució espanyola, art. 9.2)
- Quins valors tenen en comú els tres escrits?
- Creus que els missatges que aporten són presents a la vida quotidiana del nostre país?
- A quin document pertany cada citació?
- Quins són els orígens dels tres documents? Quin creus que afecta un nombre més gran de persones?

### Què són els refugiats?

Els **refugiats** són persones que es troben fora del país on van néixer o del lloc on viuen, a causa d'algun conflicte: guerres, persecucions, gana, etc. Els refugiats han deixat casa seva per la por de ser perseguits per la seva raça, la seva religió, la seva nacionalitat, les seves opinions polítiques, etc. També poden haver marxat per algun desastre natural o bé fugint de la gana.

Sovint, els refugiats arriben a altres països, on demanen poder viure per a refer la seva vida. Altres vegades, no surten del seu país (llavors es diuen **desplaçats interns**) i s'instal·len en camps provisionals esperant poder tornar a la seva terra.

### L'ACNUR

L'**ACNUR** és un organisme de les Nacions Unides que s'encarrega de protegir i donar suport als refugiats i desplaçats i busca solucions per a la seva situació. Aquesta solució tant pot ser el retorn dels refugiats al seu país d'origen com l'acolliment en un altre país.

Segons un informe de l'ACNUR presentat l'any 2014, mai no hi havia hagut tantes persones desplaçades forçosament des de la Segona Guerra Mundial, és a dir, des del 1945. Actualment hi ha 51,2 milions de refugiats i desplaçats al món, la meitat dels quals són nens.



Busqueu informació sobre la vida als camps de refugiats:

- Com és el dia a dia en un camp de refugiats?
- Els infants que hi viuen tenen accés a l'educació?
- Quant temps pot arribar a viure una família en un camp de refugiats?



SI ARA haguessis de marxar de casa, sense saber si tindràs possibilitats de tornar-hi, que l'endurries amb tu?



## DENIP: Dia Escolar de la No-violència i la Pau

DIMENSIO INTERPERSONAL

**ELS CONFLICTES BÈL·LICS** areu del món i les situacions de violència presents en la nostra quotidianitat posen de manifest la dificultat que tenim les persones per a crear una convivència pacífica.

Els gestos a favor de la pau són constants. Moltes institucions, ONG, organismes oficials i personatges públics es declaren a favor de la pau. També les escoles es volen implicar en la construcció d'un món més just i pacífista.

### Missatge del DENIP

- L'amor universal és millor que l'egoisme.
- La no-violència és millor que la violència.
- La pau és millor que la guerra.

- Què et suggereix la paraula *pau*?
- Què en saps, del DENIP?
- L'heu celebrat al vostre centre? Quines activitats heu fet?
- Et sembla important que les escoles destinin un dia especial a la no-violència i la pau? Per què?

- Distribuïu-vos per grups i busqueu informació sobre diferents esdeveniments de la vida de Gandhi. Després, poseu en comú els vostres treballs.

### Què se celebra en el DENIP?

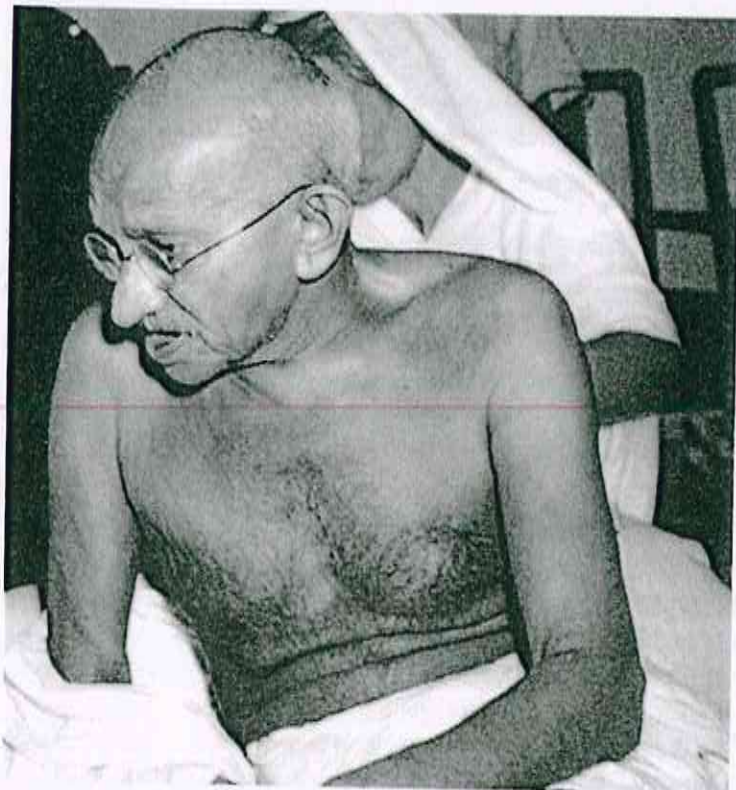
Cada any, des de 1964, el dia 30 de gener se celebra el Dia Escolar de la No-violència i la Pau (DENIP) en memòria de la mort de Gandhi, l'home que amb la seva lluita pacífica va aconseguir la independència del seu país, l'Índia. L'any 1993, la UNESCO va reconèixer la festa i va convertir el 30 de gener en el Dia Mundial de la No-violència i la Pau.

### Mohandas Karamchand Gandhi

Conegut amb el títol honorífic de *mahatma*, que significa "gran ànima", la vida d'aquest pensador i polític indi va estar marcada per la defensa pública i radical de la resistència pacífica i la no-violència.

Mitjançant diferents actes de desobediència civil, va lluitar enèrgicament a favor de la independència de l'Índia del domini britànic. Una vegada aconseguida, va intentar reformar la societat del seu país, va apostar per integrar la població més desafavorida i va desaprovar els conflictes religiosos entre musulmans i hindús. Va recórrer a les vagues de fam com a mitjà de pressió contra el poder, com a forma de lluita per a detenir la violència o cridar l'atenció de la població.

Va morir assassinat el 30 de gener de 1948 a l'edat de 78 anys.

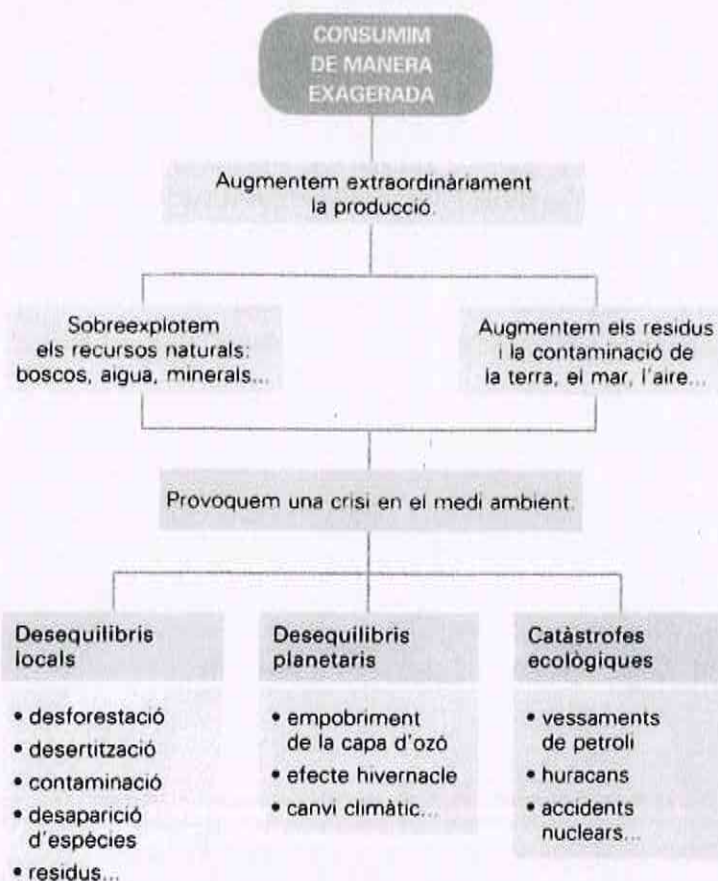




## El medi ambient en crisi

Definitivament, el medi ambient està en crisi, en una situació de desequilibri. Quina és la causa que provoca tot això? La causa principal és el model de creixement econòmic basat en el **consum il·limitat**: som una societat que cada cop vol gaudir de més comoditats i més béns de consum, una societat que utilitza objectes d'un sol ús... Produir tot el que desitgem sense mesura implica una despesa energètica i una dilapidació dels recursos naturals. Som uns grans consumidors d'energia i uns grans depredadors dels recursos naturals!

Ens hem acostumat a no posar límits al creixement econòmic i això provoca desequilibris:



### La insostenibilitat a escala mundial

- El 20% de la població consumeix el 80% dels recursos naturals.
- Si la resta del món consumís com el món desenvolupat, necessitariem l'equivalent a quatre planetes addicionals.
- En els últims deu anys han augmentat un 60% les catàstrofes relacionades amb el clima.

- Sabies que, si es manté el ritme de consum actual, es calcula que el 2050 la humanitat necessitarà un total de tres planetes?
- Esbrina la teva "petjada ecològica": entra en la pàgina web <http://www.earthday.org/footprint-calculator> i comprova i compara quina és la teva despesa en recursos naturals.

- Pots reconèixer tres senyals de desequilibri en el medi ambient de la teva població o comarca?
- Què passaria si a ~~dos~~ *dos* milers *bilions* augmentés la proporció d'automòbils per habitant? Imagina una cadena de repercussions a partir de l'esquema de l'esquerra.

Actualment la població mundial és d'uns 7.200.000 milions d'habitants, dels quals 1.300.000 milions viuen en una situació de pobresa extrema. Es preveu que el 2050 la població serà de més de 9.000.000 milions d'habitants. Si no canviem el model de creixement econòmic, el planeta s'anirà empobrint fins a arribar a no ser suficient per a satisfer les necessitats bàsiques de la humanitat.

"PRESERVAR el medi ambient és un principi rector de tota la nostra feina en el suport del desenvolupament sostenible; és un component essencial en l'eradicació de la pobresa i un dels fonaments de la pau." Kofi Annan